

Uitspraak Regionaal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg te 's-Hertogenbosch

Beslissing van 2 april 2025 op de klacht van:

[A],
wonende in [B],
klager,

mede namens

[C],
wonende in [D],

en

[E],
wonende in D],

tegen

[F],
huisarts,
werkzaam in [D],
verweerder, hierna ook: de huisarts,
gemachtigde: mr. S.J. Muntinga, werkzaam in Utrecht.

1. De zaak in het kort

- 1.1 De huisarts heeft een geneeskundige verklaring afgegeven over een eigen patiënt, waarin hij onder meer verklaart dat er sprake is van psychische ouderenmishandeling door klagers. Klagers verwijten hem dat hij de mening van zijn patiënt en derden als feiten presenteert en onterecht de conclusie trekt dat de gezondheid van de patiënt werd beïnvloed door pesterijen van klagers.
- 1.2 Het college komt tot het oordeel dat de huisarts tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld en dat drie van de vier klachtonderdelen gegrond zijn, maar legt geen maatregel op. Hierna licht het college dat toe.

2. De procedure

- 2.1 De procedure blijkt uit:
 - het klaagschrift met bijlagen, ontvangen op 13 maart 2024;
 - het verweerschrift, ontvangen op 31 mei 2024.
- 2.2 De partijen hebben de gelegenheid gekregen om onder leiding van een secretaris van het college met elkaar in gesprek te gaan (mondeling vooronderzoek). Daarvan hebben zij geen gebruik gemaakt.
- 2.3 De zaak is behandeld op de openbare zitting van 14 februari 2025. De huisarts is verschenen. Hij werd bijgestaan door zijn gemachtigde. Klagers waren afwezig met bericht van verhindering. De huisarts en zijn gemachtigde hebben hun standpunten mondeling toegelicht.

3. De feiten

- 3.1 Klager is de zoon van [C] en [E] (hierna: klagster). De broer van klagster was patiënt van de huisarts (hierna: de patiënt). De patiënt is op ... overleden.
- 3.2 De patiënt woonde naast de ouders van klager in een woning die in eigendom toebehoort aan klager. Klagster was mantelzorgster voor de patiënt. In 2022 is naast de mantelzorg door klagster ook thuiszorg ingezet. Er was geen goede verstandhouding tussen klagers en de patiënt. Veilig Thuis is betrokken geraakt in maart 2022, waarbij veiligheidsvoorwaarden en -afspraken zijn gemaakt.
- 3.3 Vanaf oktober 2022 had de patiënt een mentor en een bewindvoerder op grond van wilsonbekwaamheid. De rechtbank ... heeft eind ... aan klager en klagster gesommeerd om de mentor niet te hinderen in zijn taken. Klagers waren van mening dat de mentor zijn taak niet goed uitvoerde en

hebben hierover meerdere rechtszaken gevoerd. In oktober 2023 heeft de mentor een verzoek tot ontslag ingediend bij de rechtbank, omdat het mentorschap volgens hem lastig uit te voeren was door het contact met de familie. Hij schrijft in zijn ontslagverzoek dat er meerdere zorgmeldingen bij Veilig Thuis zijn gedaan door meerdere partijen en aangiftes bij de politie tegen klager dan wel de familie omtrent de veiligheid van de patiënt en de veiligheid van zorgmedewerkers, mentor en bewindvoerder.

- 3.4 De huisarts is een aantal keren aanwezig geweest bij overleg met de gemeente, de thuiszorg, andere hulpverleners, de mentor en de bewindvoerder. De conclusie van de aanwezigen in deze overleggen was dat er sprake was van een zorgelijke situatie en dat melding moest worden gemaakt bij de politie van de incidenten die plaatsvonden tussen de patiënt en klagers. Op verzoek van de wijkverpleegkundige heeft de huisarts een geneeskundige verklaring opgesteld ter ondersteuning van de aangifte bij de politie met de volgende inhoud (alle citaten worden letterlijk weergegeven):

“De gezondheid van bovengenoemde patiënt is het afgelopen jaar verslechterd door heel veel stress rondom treiterijen/bedreigingen (oa dreigen hem uit huis te zetten) van familieleden/buren/verhuurder naar hem toe. Deze signalen hoor ik van patiënt zelf, van zijn mentor en van de thuiszorg. Dit is een duidelijk geval van psychische ouderenmishandeling.

Hij slaapt al maanden zeer slecht, heeft continu stress en dat heeft invloed op oa zijn suikerwaarden. Patiënt is diabetes en zijn suikerwaarden wisselen nogal door de stress. Vaak heeft hij hoge suikers.

Dit is gevaarlijk voor zijn gezondheid. Dus het is van groot belang dat de treiterijen zo snel mogelijk stoppen.”

Deze verklaring van de huisarts is in meerdere (rechts-)zaken ingebracht.

4. De klacht en de reactie van de huisarts

- 4.1 Klagers verwijten de huisarts het volgende:

- verweerder heeft zich in een verklaring over zijn patiënt niet-objectief uitgelaten;
- verweerder heeft in deze verklaring een causaal verband gelegd tussen de gezondheid van zijn patiënt en de vermeende pesterijen van de familie van klagers;
- verweerder heeft in strijd met de gedragscode van de KNMG een medische verklaring over zijn eigen patiënt gegeven;
- verweerder heeft zich met de vermogensrechtelijke zaken van zijn patiënt bemoeid.

- 4.2 De huisarts heeft verweer gevoerd tegen de klacht van klagers.

- 4.3 Het college gaat hieronder in op de standpunten van partijen.

5. De overwegingen van het college

De criteria voor de beoordeling

- 5.1 De vraag is of de huisarts de zorg heeft verleend die van hem mocht worden verwacht. De norm daarvoor is een redelijk bekwame en redelijk handelende huisarts. Bij de beoordeling wordt rekening gehouden met de voor de zorgverlener geldende beroepsnormen en andere professionele standaarden.

- 5.2 De KNMG definieert een geneeskundige verklaring als volgt:

“Een geneeskundige verklaring is een schriftelijke verklaring die een oordeel bevat over een patiënt en over de (medische) geschiktheid of ongeschiktheid van een patiënt om bepaalde dingen wel of niet te doen. Als behandelend arts mag je geen geneeskundige verklaring afgeven over eigen patiënten.”

Klachtonderdelen a), b) en c)

- 5.3 Klagers voeren aan dat de huisarts een geneeskundige verklaring heeft afgegeven over zijn eigen patiënt en verwijten hem dat hij de mening van zijn patiënt en derden als feiten heeft gepresenteerd en onterecht de conclusie heeft getrokken dat de gezondheid van de patiënt werd beïnvloed door pesterijen door klagers.
- 5.4 De huisarts stelt zich op het standpunt dat de verklaring geen geneeskundige verklaring is omdat deze niet op verzoek van de patiënt is opgesteld om een oordeel te geven over zijn medische geschiktheid over wat hij wel of niet zou kunnen doen. De verklaring had als doel om ingezet te worden voor de behandeling en begeleiding van de patiënt, omdat de huisarts ernstige zorgen had over zijn gezondheid. Hij heeft de verklaring gebaseerd op zowel eigen waarnemingen, als ook op informatie die hij van andere hulpverleners en instanties kreeg. Hij maakte zich ernstige zorgen om de gezondheid van de patiënt.
- 5.5 De door de huisarts afgegeven verklaring over de patiënt heeft als aanhef ‘medische verklaring’ en in die verklaring beschrijft de huisarts de medische situatie van de patiënt en waardoor deze veroorzaakt wordt. De verklaring beperkt zich niet tot enkel objectieve (medische) gegevens, zodat

deze niet kan worden gezien als een afschrift van (een deel van) het medische dossier. De huisarts stelde de verklaring op ter ondersteuning van de aangifte bij de politie, zodat het doel van het opstellen niet direct was gericht op de behandeling en begeleiding van de patiënt. Gelet op zowel het doel van het opstellen van de verklaring als het feit dat deze meer omvat dan enkel objectieve (medische) gegevens, is naar het oordeel van het college wel sprake van een geneeskundige verklaring als bedoeld in de richtlijn van de KNMG. Dat de bevindingen van de huisarts worden ondersteund door waarnemingen van andere hulpverleners en instanties maakt dit niet anders.

- 5.6 De reden dat het afgeven van een schriftelijke verklaring als hier bedoeld, wordt afgeraden, is dat het bij zo'n verklaring vaak gaat om een belang van de patiënt dat buiten de deskundigheid en verantwoordelijkheid van de arts ligt en een ander doel dient dan behandeling of begeleiding. De arts is veelal niet op de hoogte van de medische criteria, waaraan de organisatie die de verklaring nodig heeft, toetst. Bovendien is de kans groot dat de vertrouwensrelatie tussen de behandelend arts en de patiënt in gevaar komt. Deze relatie moet vrij blijven van belangenconflicten, die mogelijk kunnen spelen bij het al dan niet afgeven van een geneeskundige verklaring. De huisarts was op de hoogte van de bestaande richtlijn, maar wilde goed doen en rust brengen in de situatie van de patiënt, die ernstige stressklachten ervaarde. Ter zitting heeft de huisarts aangegeven dat hij erg begaan was met de patiënt en dat hij inziet dat hij anders had kunnen handelen. Het college acht het om de in de richtlijn genoemde redenen van belang dat een arts geen geneeskundige verklaring afgeeft die betrekking heeft op een patiënt die bij hem of haar onder behandeling staat.
- 5.7 De huisarts heeft niet gehandeld conform de richtlijn van de KNMG, dat een behandelend arts een dergelijke verklaring niet afgeeft over een eigen patiënt. De huisarts had ter verbetering van de situatie van de patiënt een andere daad kunnen en moeten stellen. Voor zover de huisarts daarbij een (andersoortige) schriftelijke verklaring had willen afgeven, had hij zich bovendien moeten beperken tot objectieve medische feiten en eventuele conclusies moeten onderbouwen. Het voorgaande betekent dat de huisarts tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld. De klachtonderdelen a), b) en c) zijn dan ook gegrond.

Klachtonderdeel d)

- 5.8 Klagers verwijten de huisarts dat hij zich heeft bemoeid met de vermogensrechtelijke zaken van de patiënt. De huisarts betwist dit.
- 5.9 Uit het klaagschrift blijkt niet op welke wijze de huisarts volgens klagers zich zou hebben bemoeid met de financiële belangen van de patiënt. Dit klachtonderdeel is dan ook ongegrond.

Slotsom

- 5.10 Uit de overwegingen hiervoor volgt dat klachtonderdelen a), b) en c) gegrond zijn en klachtonderdeel d) ongegrond.

Maatregel

- 5.11 Het college ziet geen aanleiding om een maatregel op te leggen en overweegt daartoe als volgt. Hoewel de huisarts tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld, was zijn opzet gericht op het verbeteren van de situatie van de patiënt, die in zijn ogen en in die van andere hulpverleners en instanties, zeer zorgelijk was. Acties van anderen om daarin verbetering te brengen, zoals een sommatie van de rechtbank aan klagers, hebben niet het gewenste resultaat gehad. Bij de actie waartoe daarop door de betrokken zorgverleners is besloten, is de medewerking van de huisarts gevraagd. In die situatie is te prijzen dat de huisarts toen zijn verantwoordelijkheid heeft willen nemen, zij het dat hij daarvoor een andere vorm had kunnen en moeten kiezen, zeker als het gaat om de wijze waarop hij heeft verklaard, namelijk niet objectief met niet onderbouwde conclusies. Voor zover het erom gaat dat de huisarts in strijd met de gedragscode van de KNMG een medische verklaring over zijn eigen patiënt heeft afgegeven, geldt dat dat voorschrift met name ziet op het belang van de patiënt (volgens de KNMG ter bescherming van de vertrouwensrelatie met de patiënt en/of de persoonlijke belangen van de patiënt en wetenschap van welke zaken wel en niet van belang zijn voor de beoordeling) – een belang dat de huisarts door zijn handelen ook niet heeft geschaad – en niet ter bescherming van, in dit geval, klager.

Publicatie

- 5.12 In het algemeen belang zal deze beslissing worden gepubliceerd. Dit algemeen belang is erin gelegen dat andere huisartsen van deze zaak kunnen leren. De publicatie zal plaatsvinden zonder vermelding van namen of andere tot personen of instanties herleidbare gegevens.

6. De beslissing

Het college:

- verklaart de klachtonderdelen a), b) en c) gegrond;
- bepaalt dat geen maatregel wordt opgelegd;
- verklaart de klacht voor het overige ongegrond;
- bepaalt dat deze beslissing, nadat die onherroepelijk is geworden, zonder vermelding van namen of andere herleidbare gegevens in de Nederlandse Staatscourant zal worden bekendgemaakt en ter publicatie zal worden aangeboden aan het tijdschrift Medisch Contact.

Deze beslissing is gegeven door T.N. Meyboom, voorzitter, C.M.H.M. van Lent, lid-jurist, H.J. Weltevrede, B.C.A.M. van Casteren-van Gils en E. Jansen, leden-beroepsgenoten, bijgestaan door N.A.M. Sinjorgo, secretaris, en in het openbaar uitgesproken door K.A.J.C.M. van den Berg Jeths-van Meerwijk op 2 april 2025.